

НАПИСАННЯ ПРИСЛІВНИКІВ ЧЕРЕЗ ДЕФІС І РАЗОМ

Урок української мови у 7 класі

ШАНОВНИЙ СЕМИКЛАСНИКУ!

Сьогодні на уроці ти:

- ✘ поглибиш знання про способи творення прислівників;
- ✘ дізнаєшся, які прислівники пишуться через дефіс;
- ✘ навчишся відрізняти прислівники від однозвучних прикметників і займенників;
- ✘ навчишся знаходити й виправляти помилки в написанні прислівників.

СПОСОБИ ТВОРЕННЯ ПРИСЛІВНИКІВ

Пригадай

ПРИКЛАДИ

Префіксальний

Суфіксальний

смачно -> несмачно
багато -> забагато
чесний -> чесно
гарно -> гарнісінько

Префіксально-суфіксальний

український -> по-українськи
один -> поодинці

Злиття основ

ліва + рука -> ліворуч,
боса + нога -> босоніж

Складання однакових
або близьких за значенням слів

ледь-ледь, тишком-нишком,
часто-густо, повік-віки

Перехід інших частин мови у
прислівники

пахне зимою — зимою трапилось
пекучий жаль — мені жаль

ПРОЧИТАЙ І ЗАПАМ'ЯТАЙ!

ДЕФІС У ПРИСЛІВНИКАХ СТАВЛЯТЬ:

після префікса **по-**, якщо прислівник має суфікси **-є, -и, -ому, -ему(-єму)**

по-перше,
по-людськи,
по-нашому,
по-своєму

у складних прислівниках після **будь-, казна-, хтозна-**, перед **-небудь, -таки, -то**

будь-коли, **казна-**як,
хтозна-коли,
як-небудь,
якось-таки, **десь-**то

при складанні однакових чи близьких за значенням слів

ледве-ледве, **пліч-о-пліч,** **тишком-нишком,** **всього-на-всього**

ОРФОГРАМА:

написання прислівників через дефіс

Прислівники з **де-, аби-, -сь** пишуть разом: **десь, абиде, колись.**

Дослідження-спостереження

Прочитай текст. Знайди прислівники та натисни на них.

Чи доводилося тобі, любий читачу мій, тримати коли-небудь у душі таємницю? Справжню серйозну таємницю, якої ніхто-ніхто ще не знає і яка може ошелешити будь-кого. Чи доводилося тобі, любий друже, тримати таку таємницю? Якщо не доводилося, то я тобі скажу віч-на-віч: ох, яка ж це важка нестерпна річ!

Таємниця та всього-на-всього не дає тобі дихати, не дає всидіти на одному місці, крутить тебе дзиґою, підкидає вгору, несе, штовхає тебе кудись. Розпирає тобі груди, ламає ребра — рветься до людей.

І де тих сил набратися, щоб утримати її? Не пустити з язика
(В. Нестайко).

ПРОЧИТАЙ СКЛАДНІ СЛОВА. НАТИСНИ ЛИШЕ НА ПРИСЛІВНИКИ.

**По-сусідськи, шафа-купе, англо-український,
хтозна-як, п'ять-шість, сіро-зелений, сяк-так
по-моєму, ходив-ходив, казна-що,
з давніх-давен, по-латині, зроду-віку,
міні-спідниця, не сьогодні-завтра**

Прочитай речення. Визнач речення з прислівниками.

Перевір

Якщо ти виконав правильно, то отримав 7 сонечок і жодної хмаринки

Прислівник

Інша частина мови

Підписати зошит (по) шкільному.

(По) шкільному подвір'ю бігали учні.

Мисливець ішов (по) вовчому сліду.

Чужинець дивився (по) вовчому.

Синички защебетали (по) весняному.

(По) весняному лузі розбіглись хлоп'ята.

(По) перше, потрібно вивчити правило.

ВИЗНАЧ СПОСІБ ТВОРЕННЯ ПРИСЛІВНИКІВ. ЗАПАМ'ЯТАЙ НАПИСАНЕ

Відповівши правильно, отримаєш 7	Префіксально- суфіксальний	Злиття основ, слів	Складання однакових чи близьких за значенням слів
стрімголов		+	
по-англійськи	+		
по-вашому	+		
ледве-ледве			+
очевидно		+	
поодинці	+		
повік-віків			+

ПЕРЕВІР СЕБЕ

	Разом	Через дефіс
По / азіатськи		+
в / зиму	+	
о / півночі	+	
аби / де	+	
по / моєму		+
десь / то		+
на / весні	+	
казна / куди		+
аби / як	+	
пліч / о / пліч		+

ВИКОНАЙ ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1) ОРФОГРАФІЧНУ ПОМИЛКУ ДОПУЩЕНО В РЕЧЕННІ

А

Дарувати по-українському звичаю

Правильно

Б

Рушник вишитий по-українському.

Поміркуй

В

По твоєму обличчю промайнула радість

Поміркуй

Г

По-твоєму, так і повинно бути?

Поміркуй

Перевірка

2) ЗНАЙДИ РЕЧЕННЯ, ДЕ ВИДІЛЕНЕ СЛОВО - ПРИСЛІВНИК

А

На / пам'ять він подарував мені книгу.

Поміркуй

Б

Ударив у / бік.

Поміркуй

В

Зайдемо у / перше село.

Поміркуй

Г

Прочитай вірш на / пам'ять.

Правильно

Перевірка

3) ВИДІЛИ РЯДОК, У ЯКОМУ ВСІ ПРИСЛІВНИКИ ПОТРІБНО ПИСАТИ РАЗОМ

1

Без / жалю, на / добраніч, на / ніч

Поміркуй

2

будь / де, с / повна, на / швидкості

Поміркуй

3

з / переляку, на / жаль, в / третє

Поміркуй

4

як / найкраще, де / інде, босо/ніж

Правильно

Перевірка

4) УСІ ПРИСЛІВНИКИ ТРЕБА ПИСАТИ ЧЕРЕЗ ДЕФІС У РЯДКУ

А

як / небудь, нав / присядки на / ...

Поміркуй

Б

якось / то, по / старому, де / ...

Правильно

В

зав / більшки, рано / вранні / ...

Поміркуй

Г

часто / густо, від / давна, на / виворіт;

Поміркуй

Перевірка

5) ЛИШЕ ПРИСЛІВНИКИ ЗАПИСАНІ В РЯДКУ

А

близько, гарно, понад;

Поміркуй

Б

наперекір, згори, вночі;

Правильно

В

весело, з-поміж, віднині;

Поміркуй

Г

зопалу, грізний, занадто;

Поміркуй

Перевірка

6) ПОМИЛКУ У ТВОРЕННІ СТУПЕНІВ ПОРІВНЯННЯ ДОПУЩЕНО:

А

що найшвидше

Правильно

Б

якнайкраще

Поміркуй

В

менш стримано

Поміркуй

Г

більш докладно

Поміркуй

Перевірка

7) ПОМИЛКУ У НАПИСАННІ ПРИСЛІВНИКА ДОПУЩЕНО:

А

з давніх-давен;

Поміркуй

Б

згарячу;

Поміркуй

В

по братськи;

Правильно

Г

всього-на-всього;

Поміркуй

Перевірка

8) СПОСОБОМ СКЛАДАННЯ ОДНАКОВИХ ЧИ БЛИЗЬКИХ ЗА ЗНАЧЕННЯМ СЛІВ УТВОРЕНО ПРИСЛІВНИК

А

по-сусідськи;

Поміркуй

Б

високо-превисоко;

Правильно

В

щосили;

Поміркуй

Г

вдруге

Поміркуй

Перевірка

9) ПРИСЛІВНИКИ З ДЕ-, АБИ-, -СЬ ПИШУТЬСЯ

А

окремо;

Б

через дефіс;

В

разом

Поміркуй

Поміркуй

Правильно

Перевірка

10) ОКРЕМО ПИШЕТЬСЯ ВИДІЛЕНЕ СЛОВО В РЕЧЕННІ:

А

Федько, **по** / **твоєму**, герой?

Поміркуй

Б

Сьогодні **по** / **зимовому** холодно.

Поміркуй

В

Ходи **по** / **своєму** полю, збирай свій урожай.

Правильно

Г

Кожна людина красива **по** / **своєму**.

Поміркуй

Перевірка

11) ПРИСЛІВНИК ВИДІЛЕНО В РЕЧЕНІ:

А

Працювати з / ранку до вечора.

Поміркуй

Б

Дійти до / гори.

Поміркуй

В

Роботу відклали на / ранок.

Поміркуй

Г

Підняти очі до / гори.

Правильно

Перевірка

ЗРАНКУ МАМА П'Є КАВУ ПО-ТУРЕЦЬКИ.

12) ВИДІЛЕНИЙ ПРИСЛІВНИК У РЕЧЕННІ ВИСТУПАЄ

А

підметом;

Поміркуй

Б

обставиною;

Поміркуй

В

означенням;

Правильно

Г

присудком

Поміркуй

Перевірка

Молодець! Ти гарно попрацював!

СЬОГОДНІ НА УРОЦІ

Я ДІЗНАВСЯ...

Я НАВЧИВСЯ...

МЕНІ СПОДОБАЛОСЯ...

МЕНЕ ЗАЦІКАВИЛО...

Я ЗРОЗУМІВ, ЩО МЕНІ ТРЕБА

ВИВЧИТИ...

ПОВТОРИТИ...

УСВІДОМИТИ...

Автор презентації –
Бабир Наталія Михайлівна,
учитель української мови та літератури
спеціалізованої школи №115
Солом'янського району м. Києва

©